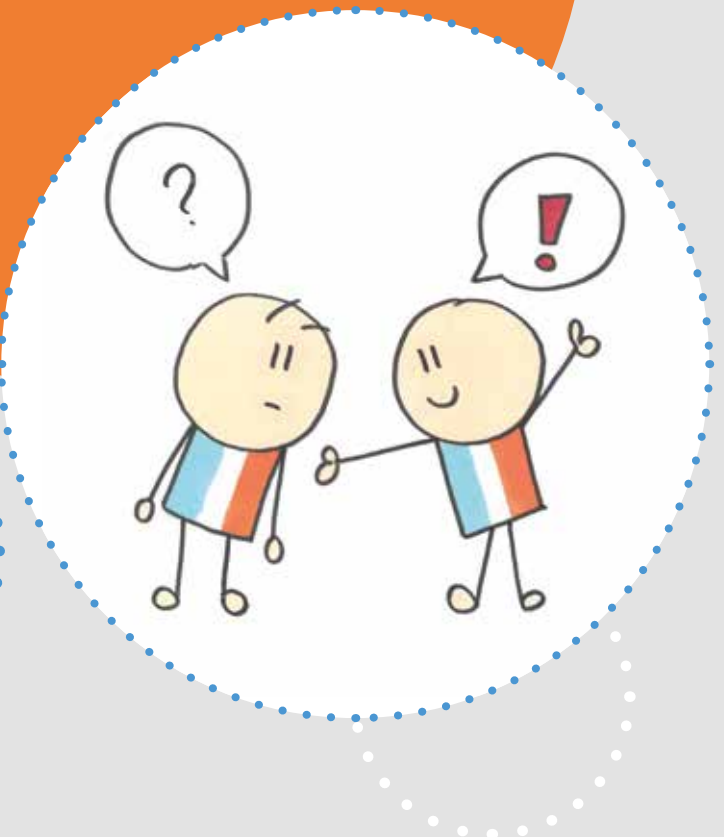
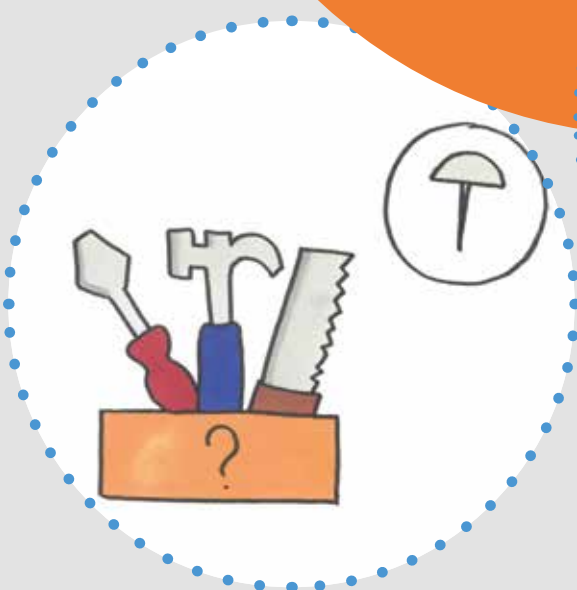

casemanagerhersenletsel

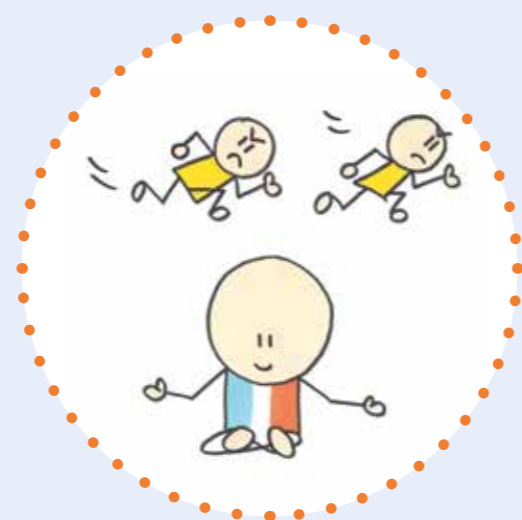
10 vragen over de casemanager hersenletsel

Inhoud

10 vragen over de casemanager hersensletsel

1. Waarom een casemanager hersensletsel?	4
2. Wat doet de casemanager hersensletsel?	6
3. Is de CVA/NAH-nazorg dan niet genoeg?	8
4. Wat is het verschil met de reguliere cliëntondersteuner?	10
5. Wie komt er in aanmerking voor een casemanager hersensletsel?	12
6. Hoe kan ik iemand aanmelden?	14
7. Hoe word ik casemanager hersensletsel?	16
8. Wordt de casemanager hersensletsel ook preventief ingezet?	18
9. Hoe kunnen wij dit implementeren in onze regio?	20
10. Hoe gaat het verder vanaf 2023?	22

Intro

Leeswijzer

In deze brochure beantwoorden we de 10 vragen over de casemanager hersensletsel. Op elke linkerpagina staat een korte casusbeschrijving, ter illustratie van wat we doen. Deze casussen zijn gebaseerd op de werkelijkheid maar wel geanonimiseerd. De afbeeldingen die erbij staan komen uit de Casemanager Hersensletsel kaarten. Deze kaarten kunnen gebruikt worden om beweging te krijgen in complexe casuïstiek. Op elke rechterpagina beantwoorden we een vraag over de casemanager hersensletsel.

What's in a name?

De naam casemanager combineert de woorden 'casus' en 'managen'. Vaak horen we: Een mens is toch geen casus die gemanaged moet worden?! Dat klopt, maar de situatie is dat juist wel, door alle ingewikkeldheden in organisatie, samenwerking, regelgeving en financiering. De naam casemanager pas dus best goed bij wat we doen. Met de onmisbare aanvulling 'hersensletsel' want onze grote meerwaarde zit in onze deskundigheid op gebied van de zorg en ondersteuning voor mensen met hersensletsel en hun naasten.

Wie zijn wij?

Bij het project Casemanager Hersensletsel zijn de volgende mensen betrokken:

- Het projectteam, bestaande uit een algemeen projectleider, een projectleider casuïstiek en een leermanager.
- De 35 casemanagers hersensletsel, die dit werk doen naast hun gewone werk in het hersensletselveld. Onder hen ook enkele ervaringsdeskundigen.
- De onderzoekers van Windesheim en van Maastricht University.
- De mensen van VWS die betrokken zijn bij de vijf pilots gespecialiseerde cliëntondersteuning.
- Heel veel professionals en organisaties uit het hersensletselveld met wie we samenwerken.

Meer informatie

Casemanager Hersensletsel is een pilot van het ministerie van VWS. Het is een vorm van gespecialiseerde cliëntondersteuning. De pilot loopt van 2019 t/m 2023. Vanaf 1 januari 2024 worden de werkzaamheden overgenomen door Metgezel, een alliantie van vijf organisaties voor onafhankelijke cliëntondersteuning. Het nieuwe algemene mailadres is info@jouwmetgezel.nl.

© Casemanager Hersensletsel, december 2023

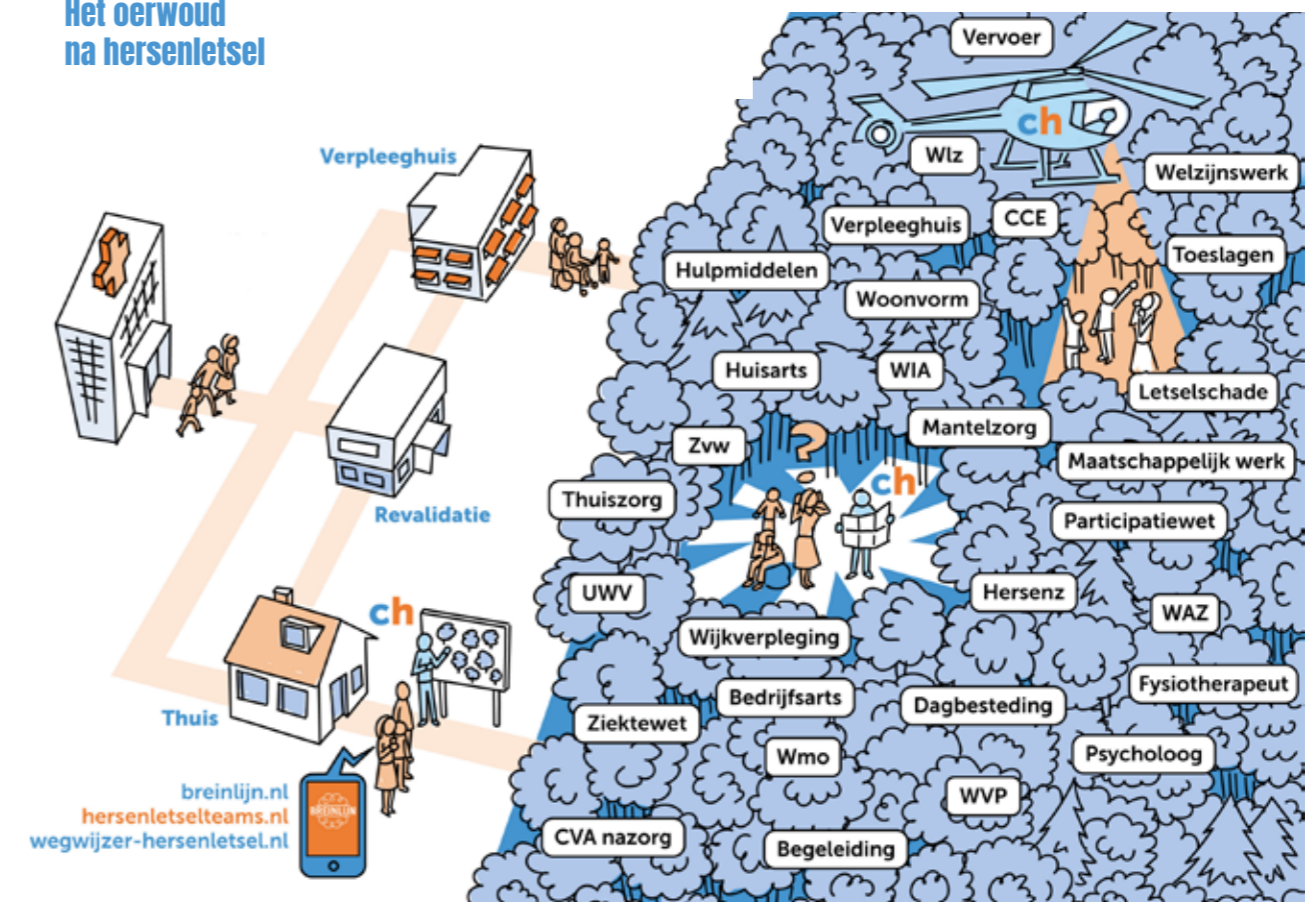
Vraag 1

Waarom een casemanager hersenletsel?

“Als je hersenletsel oploopt, worden jij en je naasten als het ware gedropt in een pikdonker oerwoud vol bedreigingen. Vind dan maar eens de weg, zonder elkaar kwijt te raken.”

Dit is een uitspraak van ervaringsdeskundige casemanager hersenletsel Frank Willem Hogervorst. In dit oerwoud van voorzieningen vinden sommige mensen zelf hun weg, terwijl anderen verdwalen of vastlopen. Voor die laatste groep heeft het ministerie van VWS de pilot Casemanager Hersenletsel opgezet. De pilot loopt sinds 2019 in drie provincies (Overijssel, Utrecht en Flevoland) als één van de vijf pilots gespecialiseerde cliëntondersteuning. Sinds 2022 werken we ook in Gelderland en sinds 2023 breiden we verder uit. De meerwaarde voor de deelnemers blijkt groot, daarom heeft minister Helder (Langdurige Zorg) besloten dat deze ondersteuning nog vijf jaar wordt voortgezet en wordt uitgebreid naar het hele land. De casemanager hersenletsel blijft dus bestaan!

Het oerwoud na hersenletsel

Van de isoleer weer naar zijn familie

Hoe het was

Een man van begin zestig heeft een ernstig motorongeluk gehad. Er is sprake van diffuus en frontaal hersenletsel. Na verblijf in diverse verpleeghuizen komt hij terecht in een neuropsychiatrisch centrum. Hij verblijft op een gesloten afdeling tussen mensen met ernstige dementie. Daar is veel onrust en zijn veel prikkels. Na een agressie-incident als gevolg van overprikkeling op de afdeling wordt hij in de separeerruimte geplaatst. Daar woont hij dan tien maanden, zonder dagbesteding, met minimale zorg.

Inzet casemanager

De letselschade-adviseur schakelt een casemanager hersenletsel in. Samen zoeken ze partijen bij elkaar en maken een plan van aanpak met vier uitgangspunten:

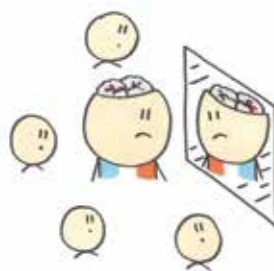
- familie ondersteunen in zoektocht naar geschikt verblijf;
- problematiek cliënt beter in kaart brengen;
- geschikte vervolgplek mogelijk maken;
- familie breed ondersteunen.

De man verhuist naar een ander neuropsychiatrisch behandelcentrum.

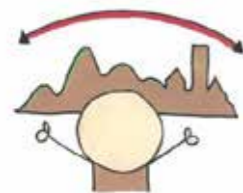
Hoe het is

Tijdens het verblijf van enkele maanden in het andere neuropsychiatrische behandelcentrum heeft behandeling plaatsgevonden, draait hij weer mee in de groep en is er goed zicht op zijn mogelijkheden en zijn 'gebruiksaanwijzing'. Hij verhuist naar een zorgappartement in het dorp waar hij geboren is en waar nog veel van zijn broers en zussen wonen. Het appartement is op loopafstand van zijn vrouw. Zij is blij dat haar man weer in de buurt is en een humaner leven heeft.

Invloed hersenletsel

Breed kijken

Vroeger en nu

Weer plezier en waardering

Hoe het was

Een man van 38 heeft jaren geleden zwaar traumatisch hersenletsel opgelopen door zinloos geweld. Hij heeft zich manmoedig door het leven geworsteld, zijn studie afgemaakt, een baan en een partner gevonden. Ondertussen doet hij zichzelf steeds meer geweld aan om een 'gewoon' leven te leiden. Tot het niet meer gaat en hij thuis komt te zitten. Hij vindt het leven niet interessant meer. Zijn vrouw werkt fulltime terwijl hij thuis zat. Ze begrijpen elkaar niet meer. Er zijn verschillende hulverleningstrajecten ingezet, zonder veel resultaat.

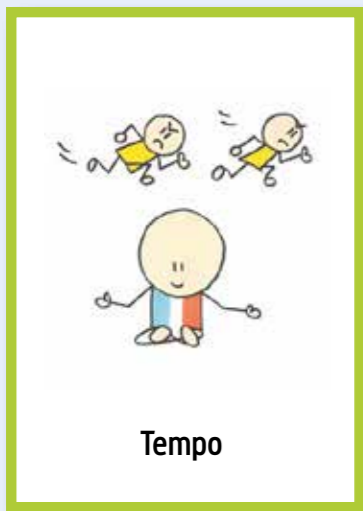
Inzet casemanager hersenletsel

De casemanager is een ervaringsdeskundige hersenletsel. Hij neemt de tijd en biedt steun. Hij probeert te begrijpen en eerlijk uit te leggen wat hij ziet, zonder te oordelen. Hij zoekt mee, legt contacten, stimuleert, gaat mee naar afspraken, zet dingen op papier. Dat alles vanuit vertrouwen. Belangrijk is dat de man zelf stappen gaat zetten, in zijn eigen tempo, maar niet alleen.

De casemanager ziet dat het hersenletsel de al aanwezige psychische problematiek versterkt en verwijst in overleg met experts naar passende therapie. Er vindt arbeidsgericht neuropsychologisch onderzoek plaats om inzicht te krijgen in wat er nog zou kunnen.

Hoe het is

De man begrijpt zichzelf en de invloed van het hersenletsel beter. Hij heeft zich erbij neergelegd dat werk geen optie meer is. Voorzichtig weet hij weer plezier en waardering te vinden in andere dingen in het leven. Hun huwelijk heeft het overleefd en is zelfs opgebloeid. Er is weer een 'samen'. Het UWV heeft ingezien wat er speelt en een IVA uitkering toegekend. Dit geeft rust.

Tempo

Wat doet de casemanager hersenletsel?

Een casemanager hersenletsel helpt mensen met hersenletsel en hun naasten het leven op orde te krijgen en passende zorg of ondersteuning te organiseren. Hij verleent zelf geen zorg, maar luistert, denkt mee, geeft informatie en advies, regelt zaken en helpt de betrokkenen weer greep op hun leven te krijgen.

Een casemanager werkt vraaggericht en sluit aan bij wat de persoon met hersenletsel en de naasten prettig of nodig vinden. Het contact verloopt telefonisch, digitaal of door gesprekken aan huis. De casemanager werkt aanvullend op de bestaande zorg en neemt geen zorg over.

Een casemanager hersenletsel heeft ook een rol naar het netwerk. Hij geeft hersenletsel-uitleg, verbindt mensen aan elkaar, organiseert samenwerking, regisseert nieuwe oplossingen. Zodra het kan draagt de casemanager hersenletsel over aan de reguliere zorg.

In alle aspecten van het werk is de helikopterblik belangrijk; de casemanager hersenletsel houdt zo het overzicht in complexe situaties en weet waar er beweging gecreëerd kan worden.

De rol van de hersenletsel

Leerling én leraren leren

Hoe het was

Dochter met hersenletsel heeft problemen op allerlei levensgebieden. Als ze na de zomer naar het voortgezet speciaal onderwijs gaat, loopt ze snel helemaal vast. De lessen sluiten niet aan bij haar mogelijkheden en de randvoorwaarden zijn niet geregeld. Ze laat opstandig gedrag zien op school. Thuis is ze afwisselend somber en boos.

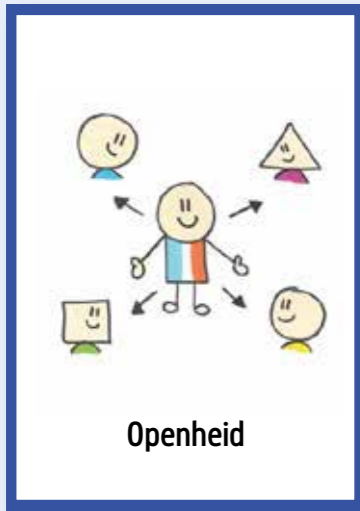
Inzet casemanager

Samen met de ouders voert de casemanager hersenletsel gesprekken op school, eerst met de mentor, later ook met de orthopedagoog en de teamleider. De casemanager hersenletsel geeft uitleg over hersenletsel en zet met de ouders handelingsadviezen op papier.

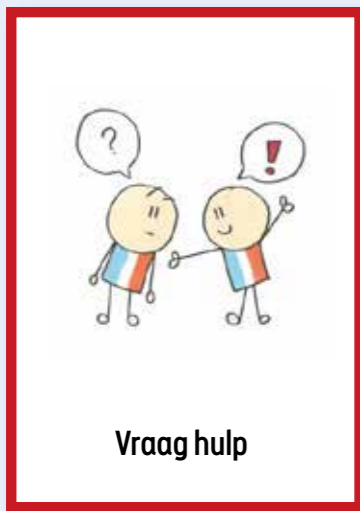
Hoewel de inzet van de casemanager gelinkt is aan de leerling, wordt het gesprek in de breedte getrokken. Waar loop je als betrokken professional tegenaan, waar als ouders? Welke ondersteuning is noodzakelijk, ook intern op school?

Hoe is het nu?

Dochter komt op school aan leren toe. De casemanager hersenletsel probeert nu financiering te regelen voor een hulphond. Moeder voelt zich gesteund door de casemanager hersenletsel en zegt blij te zijn dat er eindelijk door iemand met verstand van zaken goed wordt meegedacht. De mentor is blij met de handvatten die school heeft gekregen van de casemanager hersenletsel. Er is een goede samenwerkingsrelatie ontstaan tussen de betrokken professionals en de ouders.

Openheid

Vraag hulp

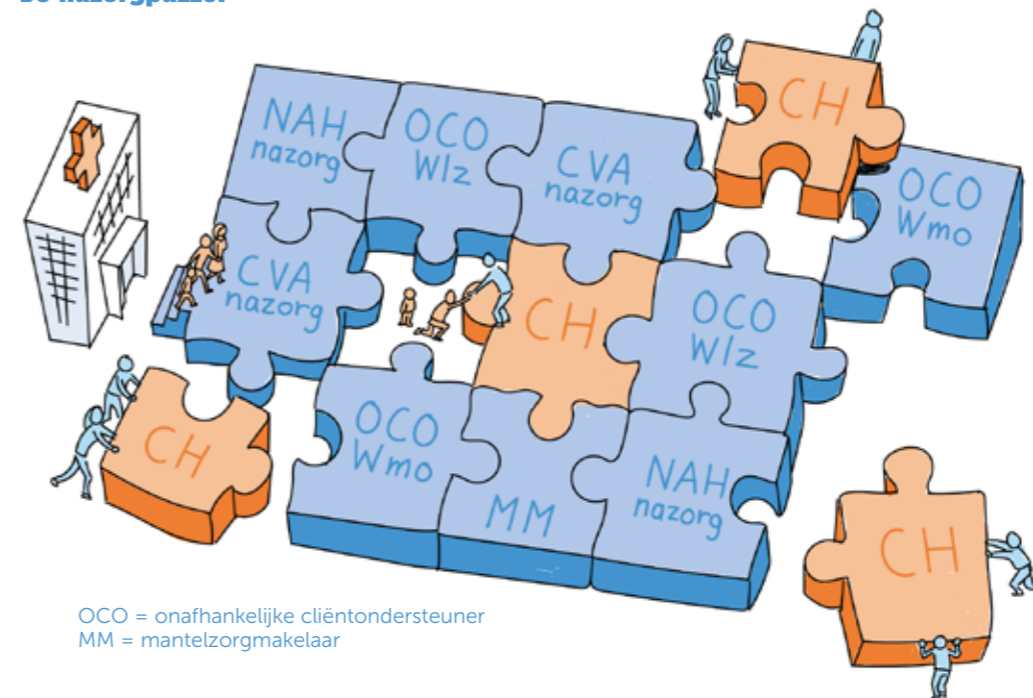
Is de CVA/NAH-nazorg dan niet genoeg?

Er zijn al verschillende vormen van ondersteuning voor mensen met hersenletsel en hun naasten:

1. **CVA/NAH-nazorgprofessional** (verpleegkundige), gefinancierd vanuit de Zorgverzekeringswet. Nazorg is er steeds vaker ook voor mensen met hersenletsel door andere oorzaken dan een CVA, zoals traumatisch hersenletsel. De aard en omvang van de nazorg verschilt sterk per regio.
2. **Onafhankelijke cliëntondersteuner** (sociaal werker), gefinancierd vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning of de Wet langdurige zorg. Onafhankelijke cliëntondersteuning is een wettelijk recht. De wijze waarop dit wordt ingevuld verschilt per gemeente en zorgkantoor. Een onafhankelijke cliëntondersteuner helpt bij het organiseren van zorg en ondersteuning.
3. **Mantelzorgmakelaar**, gefinancierd vanuit de Zorgverzekeringswet. De mantelzorgmakelaar ondersteunt mensen die voor een naaste zorgen. Denk aan hulp bij zoekwerk en regeltaken rondom zorg en welzijn, wonen en financiën.

Toch krijgt niet iedereen met hersenletsel voldoende of passende nazorg of cliëntondersteuning. Naasten krijgen maar zelden ondersteuning voor zichzelf. De casemanager hersenletsel probeert de gaten in de puzzel in te vullen, aanvullend op de reguliere zorg en ondersteuning.

De nazorgpuzzel

OCO = onafhankelijke cliëntondersteuner
MM = mantelzorgmakelaar

De strijd is gestaakt

Hoe het was

Een vrouw van vijftig heeft al sinds haar kindertijd hersenletsel door een hersenbloeding. Ze loopt al jaren tegen dingen aan: problemen met plannen en organiseren en met haar fijne motoriek, maar ook gedragsproblemen. Het lukt niet om onder een baas te werken dus ze gaat als zzp-er aan de slag. Jarenlang werkt ze vijftig uur per week met een inkomen onder bijstandsniveau. Dan gaat het mis en krijgt ze psychische problemen en komt in de bijstand terecht. Werken lukt niet meer.

Ze zit in de vechtmodus, tegen het systeem (UWV, gemeente, werkgevers) en voor erkenning van haar hersenletsel. Er loopt een bezwaarprocedure tegen het UWV.

Inzet casemanager

Een in arbeid gespecialiseerde casemanager vraagt samen met de vrouw een Wajong-uitkering aan. Vooraf wordt een neuropsychologisch onderzoek en een ergotherapeutisch onderzoek geregeld. Daaruit blijken informatieverwerkingsproblemen, wisselende stemmingen, een beperkte cognitieve flexibiliteit en motorische problemen. Samen met de casemanager maakt de vrouw een zorgvuldige levensbeschrijving. Zo komt alle informatie op tafel, wordt overzicht gecreëerd en onderbouwd dat de klachten al voor haar achttiende levensjaar speelden. Cruciaal is dat zij weliswaar gewerkt heeft, maar nooit naar loonwaarde.

Hoe is het nu?

Ze is heel blij met de Wajong, vooral met de erkenning die dit haar geeft. Ze heeft nu de ruimte om haar leven vorm te geven zonder de strijd over haar uitkering, zonder de stress van eigenlijk moeten werken. Haar strijd tegen het systeem is voorbij. De betrokken instanties ervaren geen overlast meer.

Wat is het verschil met de reguliere cliëntondersteuner?

De casemanager hersenletsel is een gespecialiseerde cliëntondersteuner, die kan worden ingezet als de reguliere cliëntondersteuning vastloopt of niet van toepassing is. Meestal is dat omdat het te complex is, bijvoorbeeld omdat er veel partijen betrokken zijn, omdat er specialistische hersenletselexpertise nodig is of omdat de vraag verder gaat dan alleen zorg of ondersteuning.

De rol van de casemanager hersenletsel verschilt van de gebruikelijke cliëntondersteuning. De casemanager hersenletsel heeft veel ruimte om te 'doen wat nodig is' voor de persoon met hersenletsel, de naasten en het informele of professionele netwerk om hen heen. Daarnaast weet hij alles van de gevolgen van hersenletsel en de specifieke mogelijkheden voor zorg en ondersteuning op verschillende leefgebieden. Hij kent het hersenletselveld als zijn broekzak.

De casemanager hersenletsel werkt op maat en beweegt mee met veranderingen in de vraag. De ondersteuning varieert van kort en intensief tot langdurig incidenteel contact (waakvlam). De casemanager hersenletsel is honderd procent onafhankelijk van organisatiebelangen en werkt over financieringsdomeinen heen. Het maakt dus niet uit of het om zorg vanuit Zorgverzekeringswet, Wet langdurige zorg, Wet maatschappelijke ondersteuning of andere voorzieningen gaat.

De casemanager hersenletsel werkt nauw samen met andere professionals, zorgorganisaties en instanties. Hij informeert en faciliteert hen en geeft uitleg over de gevolgen van het hersenletsel of brengt mensen met elkaar in contact. Samenwerking en het samen leren in het regionale netwerk is een belangrijke doelstelling, waaraan de casemanager hersenletsel actief bijdraagt.

Kenmerken casemanager hersenletsel

- Proces- en persoonsgericht
- Vrije ruimte om te doen wat nodig is
- Levensbreed en domeinoverstijgend
- Maatwerk in tijd, duur en intensiteit
- Ook voor naasten
- Expertise inzake hersenletsel
- Kennis van specifieke sociale kaart
- Onafhankelijk van organisatiebelangen
- Verbindende regierol
- Helpt leren, verbeteren en innoveren

Een slimme knul, mét hersenletsel

Hoe het was

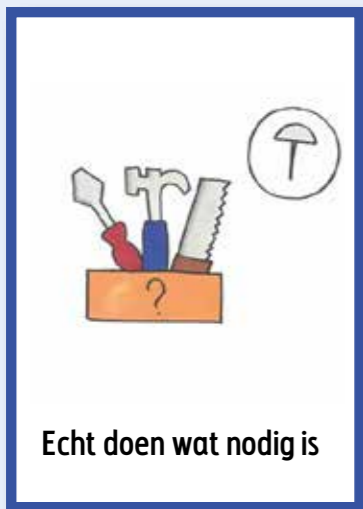
Een jongen van acht jaar is vier jaar geleden aangereden door een busje, met zwaar lichamelijk letsel en een gebroken schedel tot gevolg. Fysiek is hij goed hersteld, maar er zijn veranderingen in gedrag, concentratie, vermoeidheid en geheugen. Het gaat moeizaam op school en thuis is hij vaak boos. Een hele groep hulpverleners is betrokken: een intern begeleider, een maatschappelijk werker, iemand uit het jeugdteam van de gemeente, de letselschade-expert, iemand vanuit revalidatie en een speltherapeut. Maar het blijft moeizaam gaan, op school en thuis.

Inzet casemanager

De casemanager hersenletsel stelt de vraag van ouders centraal: hoe krijgen we de juiste ondersteuning voor onze zoon op school. Hun zoon is een slimme jongen, mét hersenletsel. De casemanager hersenletsel snoeit in het aantal hulpverleners en organiseert een gezamenlijk overleg. Voortaan voert één persoon regie op inhoud en zorgt ervoor dat de jongen niet wordt overvraagd.

Hoe is het nu?

Na een paar maanden trekken en duwen is het voor de start van het nieuwe schooljaar helemaal geregeld en krijgt de jongen de ondersteuning die hij nodig heeft. Zijn ouders zijn blij en zeggen dat ze rust in hun hoofd hebben gekregen door de inzet van de casemanager. Met de juiste ondersteuning gaat het goed op school en zijn er thuis veel minder momenten van 'ontlading'.

Wie komt er in aanmerking voor een casemanager hersenletsel?

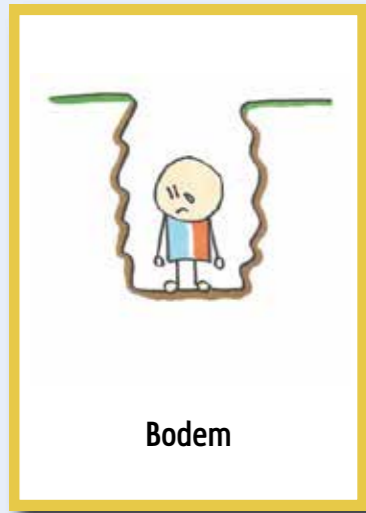
Mensen met hersenletsel en hun naasten en gezinnen met een kind met hersenletsel die zich in een complexe situatie bevinden als het gaat om het vinden of organiseren van zorg of ondersteuning. Het gaat om 'vastgelopen situaties', waarbij zowel persoonlijke factoren als omgevingsactoren een rol spelen. Vaak is er sprake van co-morbiditeit of van vragen op verschillende levensgebieden.

Iedereen kan een casus aanmelden (zie vraag 6 Hoe kan ik iemand aanmelden).

Criteria om in aanmerking te komen voor een casemanager hersenletsel:

- Er is sprake van gediagnosticeerd niet-aangeboren hersenletsel.
- Er is sprake van overbelasting en/of psychische problemen samenhangend met het hersenletsel.
- Specialistische kennis van aandoening, situatie en/of zorgveld is vereist (de reguliere NAH-nazorg of cliëntondersteuning is onvoldoende in staat de vraag te beantwoorden).
- Het hele cliëntstelsel ervaart problemen.
- Betrokkenen lopen vast, hebben geen vertrouwen meer in de zorg of ondersteuning.
- Er is praktische en/of emotionele steun nodig, gericht op stabilisatie en het vergroten van veerkracht en eigen regie.

De naaste kan ook zelf in aanmerking komen voor een casemanager hersenletsel, ook als de persoon met hersenletsel daar geen behoefte aan heeft.

Bodem

Een goede plek

Hoe het was

Man, begin dertig, getrouwd, jonge kinderen, hersenletsel door een tumor, psychische problemen. Het gaat niet meer thuis en er wordt een Wlz-indicatie aangevraagd, die wordt afgewezen. Het huwelijk strandt. Zijn vrouw wil niets meer van hem weten, ze wilde verder met haar leven. Daarom neemt zijn moeder veel zorg op zich, terwijl hij bij zijn gezin woont. Vooral de kinderen begrijpen er niets van. Nadat de Wlz-aanvraag is afgewezen stopt de ondersteuning. Iedereen trekt zijn handen van het gezin af. Het loopt vast.

Inzet casemanager

De casemanagers bekijken de hele situatie. Ze betrekken artsen bij een nieuwe Wlz-aanvraag. Het is lastig een LG-indicatie te krijgen omdat er ook sprake is van forse cognitieve en psychische problematiek. Dankzij een gedegen onderbouwing wordt de indicatie na bezwaar toch toegekend.

De casemanagers regelen een woonplek in een in hersenletsel gespecialiseerde instelling. Er komt een bezoeksregeling waarmee alle partijen tevreden zijn. Ook met de ex-vrouw hebben de casemanagers hersenletsel contact, over haar ervaringen en over de begeleiding van de kinderen in het omgaan met een vader met hersenletsel.

Hoe is het nu?

De man is blij met zijn nieuwe woning. De begeleiding is deskundig. Hij kan zijn kinderen ontvangen. De vrouw voelt zich gehoord in haar verhaal en kan nu verder met haar leven. Het gezamenlijke huis is verkocht, ze heeft een nieuw huis en inmiddels een nieuwe partner.

Finisch

Hoe kan ik iemand aanmelden?

Iedereen kan aanmelden: artsen, verpleegkundigen, de persoon met hersenletsel zelf, familieleden, maatschappelijk werkenden, revalidatiecentra, gemeenten, cliëntondersteuners, zorginstellingen, transferverpleegkundigen, psychiaters, politieagenten, letselschadespecialisten, arbeidsre-integratiecoaches, enzovoort. Vanaf 1 januari 2024 kan aanmelden via aanmelding@jouwmetgezel.nl.

Het aanmeldteam bespreekt wekelijks de aanmeldingen en neemt vervolgens contact op met de aanmelder over de vervolgstappen. Vanzelfsprekend kun je ons ook benaderen voor overleg. We denken graag met je mee!

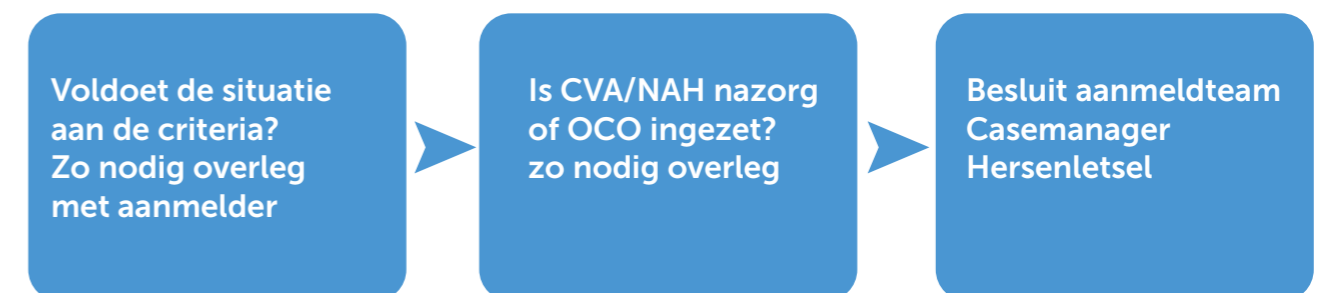
Het aanmeldteam bestaat uit ervaren casemanagers hersenletsel, die samen een besluit nemen over de toegang tot deze ondersteuning. Een belangrijk criterium is of de reguliere zorg en ondersteuning al voldoende zijn ingezet, want de casemanager hersenletsel werkt aanvullend op de bestaande zorg en neemt niets over. Zo nodig nemen we contact op met de reguliere zorg en ondersteuning om te kijken wat zij kunnen doen.

Er zijn verschillende uitkomsten mogelijk:

1. Verwijzing naar bijvoorbeeld de Breinlijn of de Wegwijzer-hersenletsel
2. Verwijzing naar reguliere zorg en ondersteuning, bijvoorbeeld de onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO)
3. Kortdurende consultatie door de casemanager hersenletsel aan de reguliere zorg en ondersteuning
4. Inzet van casemanagers hersenletsel (altijd twee per casus)

Bij verwijzing monitoren we of de aanmelder een antwoord op zijn vraag heeft gevonden.

Werkwijze aanmeldteam

Van escalatie naar perspectief

Hoe het was

Een man van in de veertig was al nooit de makkelijkste en hersenbloedingen hebben dat verergerd. Hij zit afgekeurd thuis. Na conflicten zijn de dagbesteding en therapieën stopgezet. De conflicten verplaatsen zich naar thuis, verergerd door middelengebruik. Hij voelt zich alleen en onbegrepen en hij ervaart veel stress. Zijn partner en kind lijden ernstig onder de situatie. Ze vluchten ze het huis uit. Het escaleert als de man hen vervolgens blijft stalken en bedreigen. De partner schakelt de politie in. Een arrestatieteam pakt de man op en zet hem in de cel. Een strafzaak volgt.

Inzet casemanager

Eerst zet de casemanagers in op contact: luisteren, wat speelt er allemaal, wat wil hij? Na de escalatie verandert dit. De casemanagers zorgen nu voor verbinding tussen alle betrokken instanties (Interventieteam, Veilig Thuis, advocaten, Intensieve Bemoezorg, Reclassering) zodat iedereen op een lijn komt. Ze geven uitleg over het hersenletsel en de invloed daarvan op het gedrag van de man. Een gewone celstraf zal weinig zin hebben: gerichte behandeling wel. De rechter gaat mee in de analyse en oplossingsrichting van de casemanager hersenletsel. Een vaste casemanager hersenletsel communiceert tijdens het proces met de man zelf.

Hoe is het nu?

De strafzaak leidt tot een helpende straf: een voorwaardelijke celstraf en verplichte behandeling en begeleiding. Met hulp van de intensieve bemoezorg komt de scheiding rond en vindt de man een andere woning en vrijwilligerswerk. Hij is clean (zelf gedaan!). Het leven is niet makkelijk maar wel weer draagbaar. Ook een stuk rustiger en stabiel, voor iedereen.

Hoe word ik casemanager hersenletsel?

Heb je interesse in de rol van casemanager hersenletsel, bekijk dan eens het expertiseprofiel van de professional casemanagement hersenletsel. Diverse professionals en organisaties hebben dit samen opgesteld, met als doel om casemanagement hersenletsel breder in te voeren. Het is de vinden via <https://www.kennisnetwerkcv.nl/project/expertiseprofiel-professional-casemanagement-hersenletsel/>

Wil je solliciteren als casemanager hersenletsel, mail dan naar info@jouwmetgezel.nl (vanaf 1 januari 2024).

“Ik vind het geweldig om deel uit te maken van een team. We kunnen zoveel van elkaar leren omdat we zo’n gemêleerde groep zijn. Als ik ergens niets van weet heb ik altijd iemand die ik kan bellen.”
(casemanager hersenletsel)

“Je werkt bij ons nooit alleen maar altijd vanuit het geheel. Lang niet alle taken en rol van de casemanager hersenletsel zijn in één mens te vatten, elke casemanager heeft zijn eigen kwaliteiten. Het is vooral belangrijk dat je weet wat je kan en wil en dat je aangeeft hoe je je daarin wilt ontwikkelen.”
(leermanager)

Andere problemen

Moeder en dochter kunnen verder

Hoe het was

Moeder met puberdochter met hersenletsel door een tumor. Ze heeft veel fysieke problemen en is rolstoelafhankelijk, maar daar zit nog verbetering in. Ze volgt speciaal onderwijs. Bij de dochter zijn twaalf zorgverleners betrokken, die ieder hun eigen doelen nastreven.

Moeder krijgt geen ondersteuning en is zwaar overbelast. Ze doet alles voor haar kind en moet haar eigen bedrijf overeind houden. Haar ex-man is verslaafd. Ze heeft schulden en dreigt haar huis uit te moeten. Er is een klein PGB, maar dat is onvoldoende om alle zorg te bekostigen.

Inzet casemanager

De casemanagers gaan met moeder in gesprek. Ze bieden een luisterend oor, kijken naar de vraag achter de vraag, bieden psycho-educatie en geven informatie over de beschikbare zorg.

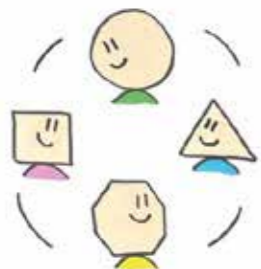
De casemanagers brengen alle zorg in kaart en zorgen voor afstemming tussen zorgverleners. Met alle betrokkenen worden drie gezamenlijke hoofddoelen opgesteld. Ook regelen ze voldoende zorg thuis.

Ondertussen blijkt de dochter last te hebben van een in het ziekenhuis opgelopen trauma. De casemanagers kaarten dit aan bij de behandelaar, met het verzoek dit op te pakken.

Hoe is het nu?

De dochter krijgt nu zorg die op elkaar is afgestemd, er zit lijn in haar ontwikkeling en ze gaat vooruit. Moeder is opgelucht dat er nu iemand voor haar is. Ze is minder overbelast dan ze was, al is de combinatie van zorg voor de dochter en een eigen zaak nog steeds pittig.

De zorgverleners weten elkaar te vinden. De fysiotherapeut van school stemt af met de fysiotherapeut die aan huis komt. Ze werken samen in het belang van de dochter.

Samenwerking

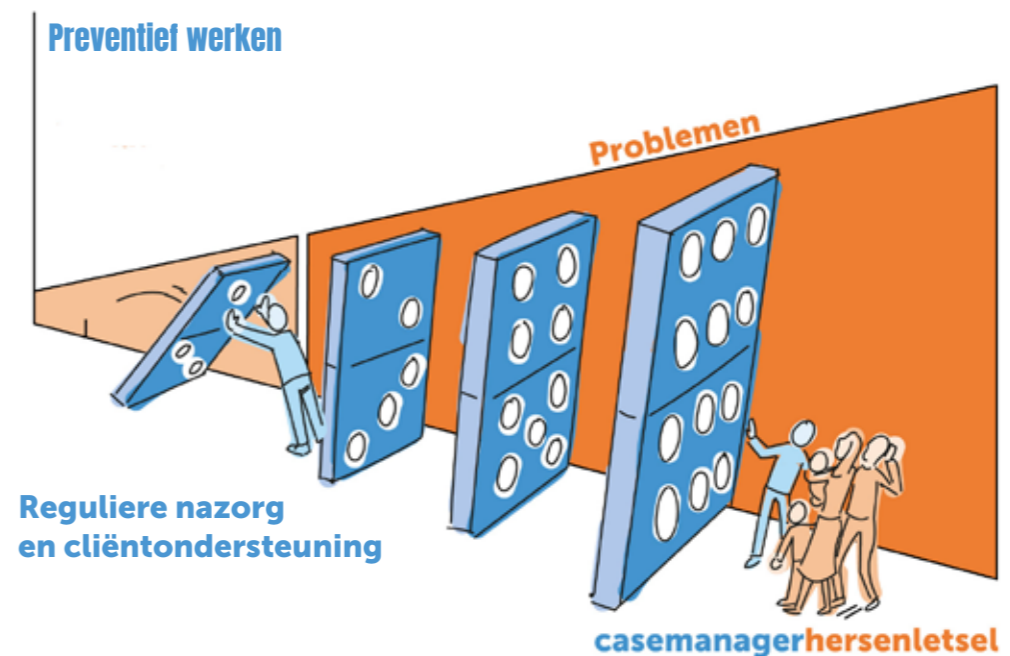

Wordt de casemanager hersenletsel ook preventief ingezet?

De casemanager hersenletsel wordt tot nu toe ingezet als de betrokkenen al zijn vastgelopen (in het plaatje met de dominostenen helemaal rechts). Idealiter worden de betrokkenen vanaf het ontstaan van het hersenletsel gemonitord, zodat zodra het nodig is meer ondersteuning kan worden ingezet. De reguliere nazorg of cliëntondersteuning kan altijd overleggen of contact opnemen met het aanmeldteam van Casemanager Hersenletsel (aanmelden@casemanagerhersenletsel.nl). Zo nodig denken we mee of trekken we samen op.

“Er is zoveel te weten, te regelen en te organiseren om het leven weer leefbaar te maken dat hulp van een professional zeer aan te raden is. Je hebt geen idee wat er op je afkomt na NAH.”

(vrouw met hersenletsel)

Meer zorg maar ook zorgen

Hoe het was

De vrouw van een man met hersenletsel door een hersentumor is zwaar overbelast en zit ziek thuis. Ook met hun jonge kinderen gaat het niet goed. De man heeft weinig ziekte-inzicht en continu begeleiding nodig. Hij wil niet naar dagbesteding. Het echtpaar wil dat de man thuis blijft wonen. De casemanager van de gemeente weet niet goed wat ze nog kan doen. De man heeft nooit een vorm van revalidatie gehad. Het gezin krijgt nauwelijks hulp. Thuiszorg kan de onplanbare zorg niet leveren.

Inzet casemanager

Een casemanager gaat het de vrouw aan de slag om te kijken hoe zij praktisch en psychisch ondersteund kan worden. Een ervaringsdeskundige casemanager heeft intensief contact met de man, onder meer om te kijken of er een vorm van dagbesteding haalbaar is. Er wordt psycho-educatie voor de kinderen geregeld. De casemanagers helpen om de wens van het echtpaar om een deel van het huis te verbouwen voor de man te realiseren en vragen een Wlz-indicatie aan.

Hoe het is

De vrouw is inmiddels afgekeurd na twee jaar ziek zijn. Het huis is verbouwd en de man woont in een apart gedeelte, met zorg thuis vanuit de Wlz. Dat geeft het gezin de ruimte om zo normaal mogelijk te functioneren. De kinderen begrijpen beter wat er speelt en worden goed begeleid via school. De vrouw is nog steeds fors overbelast door de zorgen rond haar man en kinderen. Ondertussen gaat de man verder achteruit. De vraag is of ze het redden in de huidige constructie.

Hoe kunnen wij dit implementeren?

Veel regio's zijn al bezig om casemanagement hersenletsel te implementeren, mede naar aanleiding van een implementatieproject van het Kennisnetwerk CVA Nederland. Dit is echter een andere, bredere vorm van casemanagement dan in de pilot Casemanager Hersenletsel. De pilot valt onder een onafhankelijke, landelijke organisatie, die opdracht krijgt van het ministerie van VWS. Uitbreiding naar andere regio's zal plaatsvinden vanaf 2024.

Als regio kun je nu al wel aan de slag met 'gewoon' casemanagement, dat samenvalt met de CVA/NAH-nazorg en de onafhankelijke cliëntondersteuning. In de afbeelding van de piramide de tweede laag.

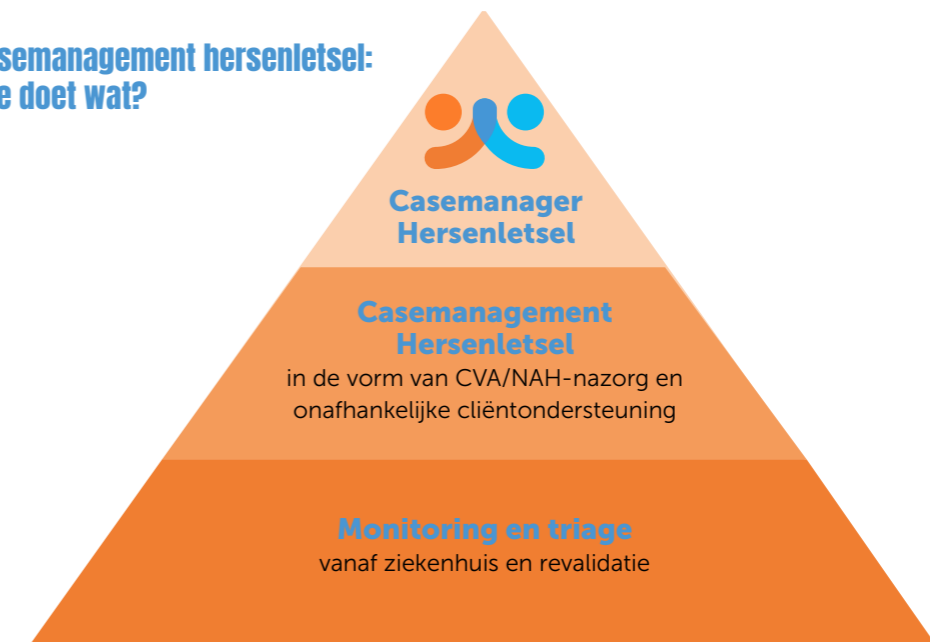
Doel van dit casemanagement hersenletsel is om aan mensen met hersenletsel en hun naasten die dit nodig hebben onafhankelijke ondersteuning te bieden door een vaste persoon met voldoende hersenletseexpertise. Deze ondersteuning omvat het monitoren, informeren, adviseren, meedenken, begeleiden (zowel praktisch als psychosociaal) en regelen van passende zorg en ondersteuning vanuit een persoonsgerichte, integrale aanpak.

Als regio kun je hier een bijdrage aan leveren. Je kunt bijvoorbeeld

- In kaart brengen wat er wel en niet is op gebied van nazorg en cliëntondersteuning en welke behoefte er is onder mensen met hersenletsel en hun naasten;
- Partijen die nazorg of cliëntondersteuning bieden bij elkaar brengen en samen verantwoordelijkheid nemen om het voor iedereen goed te regelen;
- Het Visiedocument Casemanagement Hersenletsel lezen en een plan van aanpak maken;
- Een centraal emailadres aanmaken voor aanmeldingen voor hersenletselnazorg en cliëntondersteuning met hersenletseexpertise;
- Gaan werken met het Expertiseprofiel Casemanagement Hersenletsel.

Kennisnetwerk CVA Nederland en Casemanager Hersenletsel hebben twee documenten gepubliceerd over deze brede vorm van casemanagement hersenletsel: een Visiedocument Casemanagement Hersenletsel en een Expertiseprofiel Professional Casemanagement Hersenletsel. Beide zijn te vinden op www.kennisnetwerkcv.nl.

Casemanagement hersenletsel: wie doet wat?

Wat zeggen mensen over de casemanager hersenletsel?

“De casemanager hersenletsel heeft overal lijntjes waardoor dingen sneller gaan, bijvoorbeeld het vinden van een psychiater.”
(naaste)

“De casemanager is ook mee geweest naar het gesprek met de neuroloog. Ik heb de neuroloog verteld dat ik me niet gehoord voelde. Dat durfde ik te zeggen doordat de casemanager hersenletsel erbij was. Je bent toch afhankelijk van zo iemand. Het was een goed gesprek. De casemanager hersenletsel en de neuroloog hebben mailadressen uitgewisseld, voor toekomstige patiënten van de neuroloog.”
(vrouw met hersenletsel)

“Voor het eerst waren er mensen die op alle vlakken meedachten. Alles is met elkaar verweven: je privéleven, school, werk. Ze bieden het hele pakket. Dat hadden we van tevoren niet kunnen bedenken. Ik ben zo dankbaar.”
(ouder)

“Het was in korte tijd duidelijk dat de casemanagers hersenletsel precies doorhadden wat er speelde. Hun professionaliteit druipt ervan af. Dat geeft vertrouwen.”
(naaste)

“Een casemanager hersenletsel is een spin in het web bij alle zorg die je krijgt. Hij kan zorgen voor de samenhang tussen diverse hulpverleners. Ook is het fijn te kunnen sparren over je zorgen en over alle mogelijkheden die er zijn. Dit alleen doen is bijna onmogelijk en veel te zwaar. Een casemanager ontlast omdat hij mee kan denken en ingangen heeft die je zelf niet hebt. Een casemanager kan rust geven en een stressvolle situatie minder stressvol maken.”
(man met hersenletsel)

Hoe gaat het verder vanaf 2024?

Minister Helder van het ministerie VWS (Langdurige Zorg) heeft in juli 2022 besloten dat alle pilots gespecialiseerde cliëntondersteuning nog vijf jaar worden voortgezet vanaf 2023 en worden uitgebreid naar landelijke dekking (<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/07/07/138-miljoen-voor-toekomstbestendige-gehandicaptenzorg>). De pilots worden per 1 januari 2024 ondergebracht in een nieuwe organisatie, die gaat uitbreiden en in 2026 aan 3.000 mensen uit vijf doelgroepen ondersteuning moet bieden (dus aan circa 600 mensen met hersenletsel en hun naasten). De nieuwe organisatie heet Metgezel en is een alliantie van vijf organisaties voor onafhankelijke cliëntondersteuning, met Zorgbelang inclusief als penvoerder. Vanaf 2024 is de url van de nieuwe organisatie jouwmetgezel.nl.

Ook in de toekomst gaat het niet alleen om het ondersteunen van mensen met hersenletsel en hun naasten, maar ook om samen met andere professionals en organisaties te leren en te verbeteren. Dit laatste kan gaan over het overdragen van hersenletselkennis, het bevorderen van regionale samenwerking, het signaleren en adresseren van hiaten in de zorg of het vinden van nieuwe oplossingen voor specifieke problemen.

“We willen niet alleen gezinnen ondersteunen, maar ook ‘met de casus in de hand’ bijdragen aan betere zorg en ondersteuning, vooral door hersenletsel beter herkennen en duiden en door het meer samen te doen. Zo geven we wat wij geleerd hebben terug aan de regio.”
(coördinator aanmeldteam Casemanager Hersenletsel)

“Het zou fantastisch zijn als casemanager hersenletsel zichzelf overbodig maakt. Dat kan, als iedereen die dat nodig heeft goede nazorg of gespecialiseerde cliëntondersteuning krijgt, waarbij deze professionals mogen doen wat nodig is, onafhankelijk van belangen en financiering. Laten we daar met elkaar aan werken.”
(projectleider Casemanager Hersenletsel)

